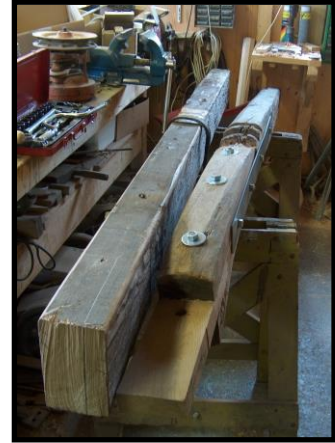

Oktober 2014

In het laatste zinnetje van de voorgaande aflevering was te proeven dat het leven van de molenaars zich alleen maar voltrekt langs vele problemen. Het valt niet te ontkennen dat een oude machine als een zaagmolen niet zo soepeltjes en zonder haperingen werkt als pakweg een automotor die zonder verder nadenken kan worden gestart met een sleuteltje. Men zou haast zeggen 'gelukkig maar', anders zou de bron voor deze logboekbijdragen zo langzamerhand wel zijn opgedroogd.

De reparaties aan de hefbomen (kolderstokken) van de haalwerken op het middenraam hebben nog een staartje gekregen. Het bijzondere is hier dat op dit raam twee kolderstokken liggen: één voor het opslepen en hijswerk met de stam voor de middenslee en één voor het terughalen van de middenslee (of de grote slee). De kolderstokken en de trekhaken bewegen dus synchron. De vaste einden van beide kolderstokken zijn in één dwarse draaibalk gestoken. Het terughaalwerk hebben we in eerste instantie gelijmd, versterkt met draadeinden en gespalkt met strips. Bij nader inzien is er een vervanger voor gemaakt van een sloopbalk uit de vorige omloop van de molen. Later bleek de balk iets te lang te zijn zodat hij in de laagste stand van het zaagraam steeds een tikje naar links kreeg. Hierdoor ging het eind in het draaihoofd liggen wrikken met slijtage in de bevestiging als te verwachten gevolg. Op de foto liggen de twee versies in de werkplaats in tegengestelde richting op de schamels.

Ten slotte bleek de es op het middenraam dicht bij het hart wel vier spijkers te bevatten. Bij het eerste groepje werden de tanden scheef beschadigd waardoor de zaag zo sterk ging verlopen dat er een nieuwe zaag moest worden geplaatst. Een eind verder in de stam raakte een andere zaag de spijker frontaal. Daardoor werden wel een paar tanden bot, maar de zaag bleef tot het einde van de stam rechtuit zagen. Met een viltstift het woord "spijker" op een harige plank schrijven valt niet mee... (Door scherpe tanden worden de vezels doorgesneden in plaats van kapot getrokken en wordt het snijvlak gladder.)

Op de raamzolder (één trap op) is het vaak een komen en gaan van bezoekers vrij dicht bij de bewegende zaagramen. Mensen die helemaal niet uit hun doppen kijken, zouden met hun voeten onder een neerwaarts bewegend raam kunnen komen. Er is nu voor elk van de ramen een zogeheten *schopplank* geplaatst. Dat mag in theorie een beveiliging zijn, maar de ruimte op de raamzolder wordt er een stuk kleiner door en het risico van struikelen lijkt er veel groter door te zijn geworden. Een reden te meer om nooit bezoekers zonder begeleiding naar boven te laten gaan in de draaiende molen.

Bij het grote zaagraam zijn we nu bezig met de dikste populier. De kop is zo dik vertakt dat hij niet door het raam kan passeren. De maximummaat in horizontale richting is 1,20 meter. Arjan moest de kettingzaag te hulp roepen. Vervolgens hebben we met twee zagen de zijkanten weggezaagd. Na het terughalen en een kwartslag verdraaien is nu een vierkant blok ontstaan dat uiteraard minder dik is dan de ongezaagde stam. Hierdoor is er in het midden van het raam boven de stam (onder het spanhoofd - bij de rode cirkel) voldoende ruimte voor de ogen van de hangers van meer zagen.

Hoewel de Ee als onderdeel van het uitgebreide Friese boezemsysteem in principe een stilstaand water is, is er vaker stroming dan de meeste mensen weten. Na een paar dagen noordelijke of zuidelijke wind begint het water van het Hegermeer naar het Slotermeer (of omgekeerd) te stromen. Alle drijvende rommel blijft hangen in de hoeken van het vaarwater. Het balkgat voor de molen is zo'n hoek die met een trage draaikolk langzaam dichtslibt. Na de SKS-wedstrijd aan de Indijk lagen er tientallen plastic bekertjes waarvan de herkomst niet moeilijk te raden is... (foto: EDW, Energiecoöperatie Duurzaam Woudsend e.o.)

Tot slot van deze opsomming van “dingetjes” nog een hoofdstukje in het vervolgverhaal over het achterhek. Er zijn nog steeds lieden die zo'n hekel hebben aan het meestal gesloten achterhek dat ze er op de een of andere manier overheen klimmen. De vrij dunne latjes kunnen daar niet tegen! Omdat de topstukken niet weer al te gemakkelijk zullen afbreken, hebben we erachter met slotbouten een verstevigingslat aangebracht. De twee stukken van het gebroken latje zijn gelijmd en vastgeschroefd.

Normaal gesproken is het achterhek alleen open op zaterdag, als de molenaars aanwezig zijn (09:00-17:30).